

SIKKERHETSDATABLAD

I samsvar med 1907/2006 vedlegg II 2015/830 og 1272/2008
(Alle henvisninger til EUs regelverk og direktiver er forkortet til kun nummerbetegnelsen)
Revisjonsdato 2019-11-28
Erstatter blad utstedt 2018-04-17
Versjonsnummer 3.0

AVSNITT 1: Identifikasjon av stoffet/stoffblandingen og av selskapet/foretaket

1.1. Produktidentifikator

Handelsnavn	Artline Clix PERMANENT MARKER EK-73, EK-93 Artline Refill Cartridge för Artline CLIX, EK-73R
Artikkelnummer	Svart, rød ART017302, ART017310, ART007302, ART007310, ART009302, ART009310

1.2. Identifiserte relevante bruksområder for stoffet eller stoffblandingen og bruk som det advares mot

Identifiserte bruksområder	Merkefarge
----------------------------	------------

1.3. Opplysninger om leverandøren av sikkerhetsdatabladet

Distributør	
Firma	Despec Sweden AB Pyramidbacken 6 141 75 Kungens Kurva Sverige
Telefon	+46 (0)8 449 59 00
E-post	info@despec.se

1.4. Nødtelefonnummer

Kontakte giftinformasjonen tlf. 22 59 13 00. I akutte tilfeller (ambulanse): Ring 113.

AVSNITT 2: Fareidentifikasjon

2.1. Klassifisering av stoffet eller stoffblandingen

Brannfarlige væsker (Kategori 3), H226
Akutt giftighet (Kategori 4 svelging), H302
Irreversibel effekt på øyet (Kategori 1), H318
Akutt giftighet (Kategori 4 damp), H332
Spesifikk målorgantoksisitet - enkelteksponering (Kategori 3, narkosevirkning), H336

2.2. Merkingselementer

Farepiktogram

Varselord	Fare
Faresetninger	
H226	Brannfarlig væske og damp
H302	Farlig ved svelging
H318	Gir alvorlig øyeskade
H332	Farlig ved innånding
H336	Kan forårsake døsighet eller svimmelhet
Sikkerhetssetninger	
P101	Dersom det er nødvendig med legehjelp, ha produktets beholder eller etikett for hånden
P102	Oppbevares utilgjengelig for barn
P210	Holdes vekk fra varme, varme overflater, gnister, åpen ild og andre antenningskilder. Røyking forbudt
P261	Unngå innånding av damp
P280	Benytt vernebriller
P305+P351+P338	VED KONTAKT MED ØYNENE: Skyll forsiktig med vann i flere minutter. Fjern eventuelle kontaktlinser dersom dette enkelt lar seg gjøre. Fortsett skyllingen
P310	Kontakt umiddelbart et GIFTINFORMASJONSSENTER eller en lege
P501	Innhold og beholder leveres til autoriserte avfallshåndteringsanlegg

Supplerende fareopplysninger

Inneholder: PROPAN-1-OL, BENZYLALKOHOL

2.3 Andre farer

Dette produktet inneholder ingen stoffer som er vurdert som PBT- eller vPvB-stoff

AVSNITT 3: Sammensetning/opplysninger om bestanddeler

3.2. Stoffblandinger

Legg merke til at tabellen viser kjente farer for ingrediensene i ren form. Farene reduseres eller elimineres når disse blandes eller spes ut, se avsnitt 16d.

Bestanddeler	Klassifisering	Konsentrasjon
PROPAN-1-OL		
CAS-nummer: 71-23-8 EF-nummer: 200-746-9 Indeksnummer: 603-003-00-0	Flam Liq 2, Eye Dam 1, STOT SE 3 <i>drow</i> ; H225, H318, H336	75 - 85 %
BENZYLALKOHOL		
CAS-nummer: 100-51-6 EF-nummer: 202-859-9 Indeksnummer: 603-057-00-5	Acute Tox 4 <i>oral</i> , Acute Tox 4 <i>vapour</i> ; H302, H332	25 - 35 %

Forklaringer til ingrediensene og merkingen er angitt i Avsnitt 16e. Offisielle forkortelser er skrevet med normal stil. Med kursiv stil angis spesifikasjoner og/eller kompletteringer som har blitt brukt ved beregning av blandingens klassifisering, se Avsnitt 16b.

AVSNITT 4: Førstehjelpstiltak

4.1. Beskrivelse av førstehjelpstiltak

Generelt

Ved den minste tvil eller dersom symptom oppstår, oppsøk lege.

Aldri forsøk å gi en bevisstløs person væske eller annet via munnen.

Ved innånding

La personen som er skadet hvile på et varm sted med frisk luft, og vedvarer symptomene skal lege oppsøkes.

Ved øyekontakt

Ta øyeblikkelig ut kontaktlinsene såfremt mulig.

Skyll øyeblikkelig med temperert vann 15 -20 min. med helt åpne øyne. Transporter den skadede til sykehus med en gang.

Viktig! Skyll også under transport til sykehus (øyelege).

Ved hudkontakt

Ta av nedsprutede klær.

Vask huden med såpe og vann.

Hvis det forekommer symptomer, oppsøk lege.

Ved svelging

Skyll først munnen nøye med mye vann men SVELG IKKE. Drikk så minst en halv liter vann og kontakt lege. IKKE fremkall brekninger.

4.2. De viktigste symptomene og virkningene, både akutte og forsinkede**Ved innånding**

Innånding av større konsentrasjoner kan medføre hodepine, svimmelhet, trøtthet og uvelhet.

Skadelig ved innånding.

Ved øyekontakt

Irritasjon.

Svie.

Risiko for permanente øyeskader.

Ved hudkontakt

Lett irritasjon kan forekomme.

Ved svelging

Kan gi irritasjon på slimhinner, kvalme og brekninger.

Farlig ved svelging.

4.3. Angivelse av om umiddelbar legehjelp og spesialbehandling er nødvendig

Tiltak ved førstehjelp og angitte symptomer er relevante ved feilaktig håndtering av produktet som fører til eksponering av innholdet.

Symptomatisk behandling.

Ved kontakt med lege, sørg for å ha etikett eller dette sikkerhetsdatabladet tilgjengelig.

AVSNITT 5: Brannslukkingstiltak

5.1. Slukningsmidler**Egnet brannslukningsmiddel**

Slukkes med pulver, karbondioksid eller skum.

Slukningsmidler som av sikkerhetsmessige grunner ikke skal brukes

Skal ikke slukkes med vann med høyt trykk.

5.2. Særlige farer knyttet til stoffet eller stoffblandingen

Brenner med utvikling av røyk som inneholder helseskadelige gasser (karbonoksid og karbondioksid).

Forhindre utslipp av slukkevann i avløpet. Slukkevann håndteres i henhold til gjeldende forskrifter.

5.3. Råd til brannmannskaper

Sørg for alt uautorisert personale blir evakuert fra området.

Beskyttende tiltak med hensyn til andre materialer på brannstedet.

Ved brann benyttes en åndedrettsmaske.

Bruk heldekkende verneklær.

Avkjøl lukkede beholdere som er blitt eksponert for brann, med vann.

AVSNITT 6: Tiltak ved utilsiktede utslipp

6.1. Personlige forsiktighetsregler, personlig verneutstyr og nødrutiner

Bruk anbefalt verneutstyr, se punkt 8.

Sørg for god ventilasjon.

Slå av utstyr med åpen flamme, glød eller annen varme.

6.2. Forsiktighetsregler med hensyn til miljø

Forhindre utslipp til avløp, mark eller vassdrag.

6.3. Metoder og materialer for oppsamling og rensing

Mindre søl, tørk opp med fille eller liknende og vask av med vann. Større utslipp ikke trolig.
Større mengder: Voll inn med jord, sand eller liknende.

6.4. Henvisning til andre avsnitt

Se også avsnitt 7 og 13.

AVSNITT 7: Håndtering og lagring

7.1. Forsiktighetsregler for sikker håndtering

Dampen skal ikke inhaleres og unngå kontakt med hud, øyne og klær.
Hold dette produktet adskilt fra mat og utilgjengelig for barn og kjæledyr.
Ikke spis, drikk og røyk i rom hvor dette produktet håndteres.
Vask hendene etter håndtering av produktet.
Unnå åpen ild, varme gjenstander, gnistdannelse og andre antenningskilder.

7.2. Vilkår for sikker lagring, herunder eventuelle uforenligheter

Oppbevares godt lukket.
Oppbevares tørt og kjølig.
Må ikke oppbevares i direkte sollys.

7.3. Særlig(e) sluttanvendelse(r)

Se identifisert bruk i avsnitt 1.2.

AVSNITT 8: Eksponeringskontroll/personlig verneutstyr

8.1. Kontrollparametere

8.1.1 Nasjonale grenseverdier

PROPAN-1-OL

Norge (FOR-2018-08-21-1255)

Nivågrenseverdi 100 ppm / 245 mg/m³
Anm. H

Forklaringer til forkortelser er angitt i Avsnitt 16b

DNEL

Data mangler.

PNEC

Data mangler.

8.2. Eksponeringskontroll

Vask hendene grundig etter håndtering og før matinntak eller røyking.

8.2.1 Egnede tiltak for eksponeringskontroll

Håndteres i rom med moderne ventilasjonsstandard.

Vernebriller/visir

Øyebeskyttelse bør anvendes ved risiko for direkte kontakt eller sprut.

Hudvern

Følg gjeldende lokale forskrifter angående anbefaling av vernehansker.
Bruk vernehansker som oppfyller normen EN374 ved risiko for direkte kontakt.
Valg av vernehansker bør skje med hensyn til andre kjemikalier som håndteres, fysiske forhold og behov for bevegelse.

Åndedrettsvern

Bruk egnet åndedrettsvern ved dannelse av damp/aerosoler, f.eks EN 143 eller 149, type P2 eller FFP2.

8.2.3 Begrensning av miljøeksponeringen

Arbeid med produktet bør skje slik at produktet ikke kommer ut i avløp, vassdrag, mark og luft.

AVSNITT 9: Fysiske og kjemiske egenskaper

9.1. Opplysninger om grunnleggende fysiske og kjemiske egenskaper

a) Utseende	Form: væske. Farge: varierende.
b) Lukt	Løsemiddel
c) Luktterskel	Ikke angitt
d) pH	Ikke angitt
e) Smeltepunkt/frysepunkt	Ikke angitt
f) Startkokepunkt og kokeområde	Ikke angitt
g) Flammepunkt	≈25 °C
h) Fordampingshastighet	Ikke angitt
i) Antennelighet (fast stoff, gass)	Ikke aktuelt
j) Øvre/nedre antennelighets- eller eksplosjonsgrense	Ikke angitt
k) Damptrykk	Ikke angitt
l) Damptetthet	Ikke angitt
m) Relativ tetthet	0,8 - 0,9
n) Løselighet(er)	Vannløselighet Delvis løselig
o) Fordelingskoeffisient; N-oktanol/vann	Ikke aktuelt
p) Selvantennningstemperatur	Ikke angitt
q) Nedbrytingstemperatur	Ikke angitt
r) Viskositet	Ikke angitt
s) Eksplosjonsegenskaper	Ikke aktuelt
t) Oksidasjonsegenskaper	Ikke aktuelt

9.2. Andre opplysninger

Ingen informasjon tilgjengelig

AVSNITT 10: Stabilitet og reaktivitet

10.1. Reaktivitet

Produktet inneholder ingen stoffer som kan forårsake farlige reaksjoner under normale håndterings- og bruksforhold.

10.2. Kjemisk stabilitet

Produktet er stabilt under normale lagrings- og bruksforhold.

10.3. Mulighet for farlige reaksjoner

Ingen farlige reaksjoner kjent under normale bruksforhold.

10.4. Forhold som skal unngås

Unngå oppvarming, gnister og åpne flammer.

10.5. Uforenlige materialer

Unngå kontakt med oksiderende stoffer.

10.6. Farlige nedbrytingsprodukter

Ingen ved normale forhold.

AVSNITT 11: Toksikologiske opplysninger

11.1. Opplysninger om toksikologiske virkninger

Opplysninger om mulige helsefarlige effekter er basert på erfaringer og/eller toksikologiske egenskaper hos flere komponenter i produktet.

Akutt giftighet

Farlig ved svelging.

Farlig ved innånding.

PROPAN-1-OL

LD50 kanin 24h: 4000 mg/kg Dermalt

LC50 rotte 4h: > 34 mg/L Innånding

LD50 Mus 24h: 6800 mg/kg Oral
LD50 kanin 24h: 2825 mg/kg Oral
LD50 rotte 24h: 1870 mg/kg Oral

BENZYLALKOHOL

LC50 rotte 4h: > 4.178 mg/l Innånding
LD50 rotte 24h: 1230 mg/kg Oral

Hudetsing/hudirritasjon

Kriteriene for klassifisering kan på grunnlag av tilgjengelige data anses å ikke være oppfylte.

Alvorlig øyeskade eller øyeirritasjon

Svært irriterende effekt med fare for alvorlige øyenskader.

Sensibiliserende ved innånding eller hudkontakt

Produktet er ikke klassifisert som sensibiliserende.

Kjønnscelemutagenitet

Produktet er ikke klassifisert som mutagent.

Kreftframkallende virkninger

Produktet er ikke klassifisert som kreftframkallende.

Reproduksjonstoksitet

Produktet er ikke klassifisert som et reproduktivt toksin.

Giftvirkning på bestemte organer — enkelteksponering

Innånding av større konsentrasjoner kan medføre hodepine, svimmelhet, trøtthet og uvelhet.

Giftvirkning på bestemte organer — gjentatt eksponering

Ingen kjente farer ved gjentatt eksponering.

Giftighet ved aspirasjon

Produktet er ikke klassifisert som aspirasjonstoksisk.

AVSNITT 12: Økologiske opplysninger

12.1. Giftighet

Ingen økologiske skader er kjent eller forventet ved normal bruk.
Forhindre utslipp i mark, vann og avløp.

PROPAN-1-OL

EC50 Stor dafnie (Daphnia magna) 48 h: 3642 mg/l
EC50 Stor dafnie (Daphnia magna) 48 h: 1 - 3977 mg/L
LC50 Fisk 96h: 4480 mg/l
LC50 Laue (Alburnus alburnus) 96h: 1 - 4000 mg/L

BENZYLALKOHOL

LC50 Fisk 48h: 10 mg/l
EC50 Stor dafnie (Daphnia magna) 24h: 55 mg/l

12.2. Persistens og nedbrytbarhet

Produktets organiske bestanddeler er nedbrytbare i naturen.

12.3. Bioakkumuleringsevne

Opplysninger om bioakkumulering mangler.

12.4. Mobilitet i jord

Opplysninger om bevegelighet i naturen mangler.

12.5. Resultater av PBT- og vPvB-vurdering

Dette produktet inneholder ingen stoffer som er vurdert som PBT- eller vPvB-stoff.

12.6. Andre skadevirkninger

Data mangler.

AVSNITT 13: Sluttbehandling

13.1. Avfallsbehandlingsmetoder

Avfallshåndtering for produktet

Små mengder kan deponeres sammen med husholdningsavfallet.

Kassert produkt skal håndteres som farlig avfall i henhold til de gjeldende forskriftene.

Resterende, gammelt eller forurensset produkt innleveres til avfallshåndtering.

Følg lokale forskrifter eller kontakt leverandøren for videre informasjon.

Forhindre utslipp i avløp.

Se også Avfallsforskriften (FOR-2004-06-01-930).

AVSNITT 14: Transportopplysninger

Dersom ikke annet angis gjelder opplysninger for hvert av transportmidlene: IMDG (sjøfart), ADR (veitransport), RID (jernbanetransport), ICAO/IATA (luftfart).

14.1. FN-nummer

1210

14.2. FN-forsendelsesnavn

FASTE STOFFER SOM INNEHOLDER BRANNFARLIG VÆSKE, N.O.S.

14.3. Transportfareklasse(r)

Klasse

3: Brannfarlige væsker

Klassifiseringskode

F1: Brannfarlige væsker uten tilleggsrisiko: Brannfarlige væsker med flammepunkt 60 °C eller lavere

Etiketter

14.4 Emballasjegruppe

Emballasjegruppe III

14.5 Miljøfarer

Ikke aktuelt

14.6. Særlige forsiktighetsregler ved bruk

Tunnelrestriksjoner

Tunnelkategori: D/E

14.7. Bulktransport i henhold til vedlegg II i MARPOL 73/78 og IBC-regelverket

Ikke aktuelt

14.8 Annen transportinformasjon

Transportkategori: 3; Høyeste samlede mengde per transportenhet er 1000 kg eller liter

Stuing: Kategori A (IMDG)

Nødinstruksjoner (EmS) ved BRANN (IMDG) F-E

Nødinstruksjoner (EmS) ved UTSLIPP (IMDG) S-D

AVSNITT 15: Opplysninger om regelverk

15.1. Særlige bestemmelser/særskilt lovgivning om sikkerhet, helse og miljø for stoffet eller stoffblandingen

Ikke angitt.

15.2. Vurdering av kjemikaliesikkerhet

Vurdering og kjemikaliesikkerhetsrapport i henhold til 1907/2006 Vedlegg I er ennå ikke utført.

AVSNITT 16: Andre opplysninger

16a. Informasjon om hvilke endringer som er utført siden den forrige versjonen Revisjoner av dette dokumentet

Tidligere versjoner

2018-04-17 Endringer i seksjon 2, 4, 8, 11, 13, 14.

16b. Forklaring av forkortelsene i sikkerhetsdatabladet Fulltekst for koder for fareklasse og kategori er nevnt i Avsnitt 3

Flam Liq 2	Brannfarlige væsker (kategori 2)
Eye Dam 1	Irreversibel effekt på øyet (Kategori 1)
STOT SE 3drow	Spesifikk målorgantoksisitet - enkelteksponering (Kategori 3, narkosevirkning)
Acute Tox 4oral	Akutt giftighet (Kategori 4 svelging)
Acute Tox 4vapour	Akutt giftighet (Kategori 4 damp)

Forklaringer til forkortelser i avsnitt 8 Norge (FOR-2018-08-21-1255)

H Kjemikalier som kan tas opp gjennom huden

16c. Kildene til de viktigste data brukt ved utarbeidingen av sikkerhetsdatabladet Datakilder

Grunnlaget for informasjonen i dette sikkerhetsdatabladet er i første rekke hentet fra råvareleverandørers dokumentasjon samt gjeldende europeiske regelverk.

Fulltekst for forskrifter som er nevnt i dette sikkerhetsdatabladet

1907/2006	EUROPAPARLAMENTS- OG RÅDSFORORDNING (EF) nr. 1907/2006 av 18. desember 2006 om registrering, vurdering og godkjenning av samt begrensninger for kjemikalier (REACH), om opprettelse av et europeisk kjemikaliebyrå, om endring av direktiv 1999/45/EF og om oppheving av rådsforordning (EØF) nr. 793/93 og kommisjonsforordning (EF) nr. 1488/94 samt rådsdirektiv 76/769/EØF og kommisjonsdirektiv 91/155/EØF, 93/67/EØF, 93/105/EF og 2000/21/EF
2015/830	Kommisjonsforordning (EU) 2015/830 av 28. mai 2015 om endring i forordning (EF) nr. 1907/2006 om registrering, vurdering og godkjenning av samt begrensninger for kjemikalier (REACH)
1272/2008	EUROPAPARLAMENTS- OG RÅDSFORORDNING (EF) nr. 1272/2008 av 16. desember 2008 om klassifisering, merking og emballering av stoffer og blandinger, om endring og oppheving av direktiv 67/548/EØF og 1999/45/EF, og om endring av forordning (EF) nr. 1907/2006
FOR-2018-08-21-1255	Forskrift om tiltaksverdier og grenseverdier for fysiske og kjemiske faktorer i arbeidsmiljøet samt smitterisikogrupper for biologiske faktorer (forskrift om tiltaks- og grenseverdier)
1907/2006	EUROPAPARLAMENTS- OG RÅDSFORORDNING (EF) nr. 1907/2006 av 18. desember 2006 om registrering, vurdering og godkjenning av samt begrensninger for kjemikalier (REACH), om opprettelse av et europeisk kjemikaliebyrå, om endring av direktiv 1999/45/EF og om oppheving av rådsforordning (EØF) nr. 793/93 og kommisjonsforordning (EF) nr. 1488/94 samt rådsdirektiv 76/769/EØF og kommisjonsdirektiv 91/155/EØF, 93/67/EØF, 93/105/EF og 2000/21/EF

16d. Metoder for å evaluere opplysningene det blir henvist til i 1272/2008 Artikkel 9 som brukes ved klassifiseringen

Beregningen av farene med denne blandingen er gjort som en samveid bedømmelse med hjelp av en ekspertbedømmelse i samsvar med 1272/2008 Vedlegg I, der all tilgjengelig informasjon som kan ha betydning for å fastsette farene med blandingen veies sammen, og i samsvar med 1907/2006 Vedlegg XI.

16e. En liste over relevante fareangivelser og sikkerhetssetninger

Fulltekst for faresetninger i henhold til GHS/CLP er nevnt under avsnitt 3

H225 Meget brannfarlig væske og damp

H318 Gir alvorlig øyeskade

H336 Kan forårsake døsighet eller svimmelhet

H302 Farlig ved svelging

H332 Farlig ved innånding

16f. Råd om passende opplæring for ansatte for å beskytte menneskers helse og miljøet

Advarsel om feil bruk

Den anbefalte bruken av pennene vurderes ikke til å innebære noen helsefare ved innånding, ettersom blekket er oppsuget i fiberen og eksponeres mot luften gjennom den oppbløtte fiberspissen med liten overflate, noe som innebærer at avgangen av løsemiddel til luften er svært liten. Risikoen for helsefare ved fortæring er også liten, ettersom pennen må brytes opp for at nevneverdig blekkmengde skal kunne svelges.

Pennen/refill inneholder mindre enn 10 ml blekk.

Den mest påtakelige risikoen innebærer en berøring av øynene med fiberspissen, som kan medføre alvorlig øyeskade.

Annen relevant informasjon

Ikke indikert

Informasjon om dokumentet

Dette sikkerhetsdatabladet er produsert og kontrollert av KemRisk®, KemRisk Sweden AB, Platensgatan 8, SE-582 20 Linköping, Sverige, www.kemrisk.se